

Minnesanteckningar Nätverksträff för läslyftshandledare i Örebro kommun 180418

Närvarande: Katrin Zettergren, Lizette Magnusson, Magdalena Aronsson, Annie Förnell, Lena Danielsson, Elisabeth Haglund, Lis Aremyr, Sofia Stiberg, Åsa Ingberg, Helena Asplund, Anna-Lena Anhammer, Ann Wahlström, Madelene Forsmark

Vi startade med en presentationsrunda för att det var några nya ansikten med denna gång – kul!

Syftet med denna träff var att diskutera texten som vi läst till idag, ventilera hur det står till med Läslyftsarbetet ute på skolorna, samt diskutera hur vi kan arbeta för att Läslyftet inte bara blir något man bockar av utan att reflektera över lärdomarna och se till att de följs upp i skolornas systematiska kvalitetsarbete.

Texten vi läst till idag var kapitel 2 ur Barbro Westlunds bok ”Att läsa och förstå” (2016). Boken finns som pdf att ladda ner från Skolverkets hemsida. Vi lyfte vikten av att arbeta med ett akademiskt språk kontra att bara arbeta med en mängd begrepp i undervisningen. Att även de mellanfrekventa orden behöver arbetas med och lyftas fram. Här är det särskilt viktigt när vi har att göra med andraspråkselever. Men vi konstaterade också att det som är bra för dem är också bra för **alla** elever. På så vis berikar de undervisningen!

Detta förde oss in på slutsatsen att det kan vara bra att släppa lite nötningen av ord och begrepp och istället lägga krut på orden i mellan, själva ”kittet”. Återigen blev vi påmind om vikten av att arbeta med ett mer akademiskt språk och kontrasten mellan det mer allmänna språket och det skolspråkliga. Det gäller att få med eleverna på resan de gör från vardagsspråk till ämnesspråk. Ett exempel som vi tog upp var ordet cykel som kan ha flera betydelser beroende på i vilket sammanhang det används. Vi måste prata med eleverna OM språket.

Vi lyfte också att det tidigare varit så att vi gärna undvikit utmaningar och ”överkurs” i texter. Nu efter läslyftet så måste vi tänka på att inte förenkla för mycket. Alla elever ”vinner” istället på att vi har högt kognitivt innehåll i texter och i undervisningen i stort.

Vi konstaterade också att vi tycker att det skett en ökad medvetenhet om att eleverna måste få möjlighet att kunna tillägna sig ett metaspråk efter läslyftet. Vi har också insett att även lärarna måste få ett metaspråk. Det som var så positivt med Läslyftet var att **alla** lärare gick det och fler lärare blev på så vis mer medvetna om språkets betydelse, oavsett vilket ämne man undervisar i. Men flera av oss inser också att det är en jätteutmaning i att få det att leva vidare och där behöver vi hjälpas åt. Här kan nätverket fylla en mycket viktig funktion.

Vi pratade vidare om vad som utmärker ”en god läsare” och vikten av att man har koll på dem, de kan vara i behov av att få utmaningar, men de kan också fungera som förebilder och visa vilka strategier de använder. En av våra stora utmaningar är att få barn och unga att inse att det TAR TID att bli en god läsare, att hålla i och hålla ut är viktigt även här. Återigen blir vi påmind om vikten av att läsa **med** barnen.

I texten av Barbro Westlund finns en fyrfältare med olika läsprofiler. Vi kom att prata om särskilt en grupp läsare som har läsprofilen ”god ordavkodning och svag förståelse”. De kan vara mycket svåra att upptäcka, viktigt av att ha koll på dem och inte lämna dem ensamma med texten! Vi kom då in på att det även kan vara viktigt/kan finnas en vinst i att ha ”läsläxor” även för äldre åldrar. Vi behöver hjälpas åt, skola och föräldrar, så att eleverna får upp sin ”läskondition”.

I samband med det kom vi in på motivationens oerhörda betydelse och att vi saknar samarbetet med biblioteken, vi behöver verkligen varandra!! Särskilt i detta "textinfosamhälle" om vi ska lyckas med uppdraget att få fram medborgare som kan fungera i ett demokratiskt samhälle. Det blir en demokratifråga och vi lyfte den stora vikten av att träna eleverna i kritisk reflektion. Det är en stor utmaning och ett stort ansvar för skolan. Vi pratade också om att attityden till läsning har ändrats de sista åren, många upplever att både barn och vuxna uttrycker sig med i fraser som; "det är inte viktigt". Vi har mycket att ta tag i och det finns mycket att göra för att främja läsandet, då den förmågan kommer att efterfrågas, även om vi inte vet för övrigt vilka förmågor som kommer att efterfrågas i framtiden. Vi har ju också fortfarande våra styrdokument, som vi måste förhålla oss till.

I och med detta kom vi också in på vikten av läsande förebilder, vi diskuterade föräldraläsning och pratade om olika projekt som t ex "pappor och söner läser tillsammans". Vi konstaterade att männen lyser med sin frånvaro i dessa sammanhang och det är olyckligt. Barn och unga behöver även se och höra män som läser och inte bara kvinnor. Vi diskuterade om en lösning kan vara att männen på fritids läser för barnen? Använda sig av läsgrupper på fritids? På så vis skapar vi också förutsättningar för barnen att se en röd tråd, tydlig skoldag, det hänger ihop och inte bara ngt man pysslar med på skoltid och lektioner.

I samband med detta lyfte vi att eleverna även ska och behöver utvecklas i sitt sätt att samtala och kommunicera. Det handlar om språk och kommunikation och inte bara om läsning.

Tips och idéer till undervisningen som kom upp under mötet:

-Motivation: Kortlekar från Zig Zag. Ett bra sätt att variera undervisningen. Man drar ett kort och får då inspiration till skrivande eller berättande. Finns också i form av en app och heter då "Boksamtal".

-Fixa mysiga läsmiljöer, som inbjuder till att vistas i då läsarna är i minoritet. Det skapar motivation, hitta speciella "läsvråer".

-Hitta läsläxor som fungerar för både 5:or och 6:or.

-Använd loggböcker. På Norrbyskolan har det funkat med läsloggar där man arbetat med böcker av Laura Trenter på mellanstadiet. Man har då klassuppsättningar av böcker och det har startat positiva trender.

- Att arbeta med kooperativt lärande är också en framgångsfaktor. På Norrbyskolan har man nyligen haft workshops med personal utifrån som kan detta. Det var lyckat och man ser att övningarna är språk- och kunskapsutvecklande. Eleverna blir mer delaktiga och alla är aktiva, det är en stor vinst. Samtidigt som samarbetsförmågor tränas. Strukturer som testats är: "Mötas på mitten", EPA, "Karusellen", gruppövningar där man i 4-grupper fått olika roller och övat sig i att sammanfatta och diskutera.

-Talk moves. På Wallerska skolan har man använt sig av det för att utveckla sitt språk och hitta strategier för hur man uttrycker sig, finns material på Pinterest. Det har varit framgångsrikt och barnen har upplevt att det hjälpt dem.

-En läsande klass och läsfixarna är bra material, med mycket bra exempel på texter. Något svårt att använda i år 5 och 6 dock.. men det finns exempel där det fungerar i alla fall i 4:an.

Vi avslutade mötet med att diskutera syftet med nätverksträffar framöver. Vi har bestämt att det ska vara två träffar/termin. Det ska vara inspiration, påfyllning och handledning för deltagarna. Alla handledare i kommunen är världens resurs och de ska känna att de är viktiga och att deras kompetens tas tillvara. Vi behöver värna om de handledare som finns i Örebro kommun och vi behöver stötta varandra.

Språkutvecklarna tar med sig att även påtala och skicka inbjudningar med syften till nätverksträffarna även till rektorerna på skolorna.

Träffar för fortsatt stöd, påfyllning och inspiration som heter "handleda vidare" som Skolverket håller i runt om på lite olika universitet finns och de sker två ggr/termin. **Dessa är även till för de som inte gått någon handledarutbildning.** De här träffarna är kostnadsfria och har ofta mycket bra innehåll. Språkutvecklarna tar på sig att sprida denna information och var man kan vända sig.

Den 14/8 2018 är föreläsaren och forskaren Ann S Pihlgren inbjuden till kommunen för alla handledare och förstelärare. Mer detaljerad inbjudan kommer.

Tack för ett givande möte med härlig energi och entusiasm!

Vi ser fram emot mer "nätverkande" i höst!

/ Madelene Forsmark och Ann Wahlström